

మావంగ న్దె

రెండవ పుస్తక

Our Festivals (māvāng sadk)

Second Book (rendava pustak)

A collection of stories for new
readers of the Gondi language.

Authors:

Various

Edited by:

Pendur Durnath Rao

Mark Penny

Published by:

Integrated Tribal Development Agency (I.T.D.A.)

Utnoor, Adilabad District, Andhra Pradesh

In association with:

SIL International – Partners in Language Development

Illustrations by:

Christoph von Fürer-Haimendorf (1948)

U. Vishwanath

Joanna Penny

Copies printed:

October 2006, 300 copies

January 2008, 1000 copies

Copyright:

This compilation is copyright © 2008. Anyone is permitted to copy and distribute copies of this text or any portion of this text. It may be incorporated in a larger work, and/or quoted from, stored in a database retrieval system, photocopied, reprinted or otherwise duplicated by anyone without prior notification, permission, compensation to the holder, or any other restrictions. All rights to this text are released to everyone and no one can reduce these rights at any time.

మావంగ్ సడ్జు

రెండవ పుస్తక

విషయ సూచిక

1.	మావంగ్ సడ్జు	3
2.	కర్నాట	4
3.	దివాడిత డండారి.....	4
4.	హిరుక్ మర్	7
5.	నాగు డాక్టర్ తగ సాత్రోర్	9
6.	మర్మ మండ	11
7.	సాతొన కారున్	11
8.	బెయ్మే బాబొ అని కాండి	12
9.	జంగు అకోగైన నార్ సూడ్లే సాత్రోర్	15
10.	దేవారి అని పిర్	17

మావంగ్ సడ్గు

1. మావంగ్ సడ్క్

వెందూర్ యర్పుత్ రావ్ (భీమగూడ)

(1) నాగల్-పంచమి సన్

మొమొట్ నాగల్ పంచమి సన్దులు నేటి సమీ నాట్చుంగ్ బాయిక్ రొహ్మ్-రఘుంగ్ కీంతంగ్. యేర్ తుంగి లెహాంగ్ పిడు సీంతంగ్. మక్కుంగ్, సడాయింగ్, తూరింగ్, లెహాజోన్న, ఇవు సమ్మ తావతె ఆయి బుడ్డితె ఆయి పిడు సీంతంగ్. మల్ల మయ్యనలిర్ లెహాంగ్ పియ్య నాటేన్ బప్పొ పుత్తిత్తగ దాంతేర్ సమ్మిర్ మీరె మాసి లెహాంగ్, పాల్ పియ్య దాంతేర్ పాటంగ్ వారంతేర్. మర్ల సమ్మిర్ లెహాంగ్ మీరి కీసి జర-జర సమ్మిర్ కున్ తూసంతేర్. అని తింతేర్. మల్ల తిన్నా కెమ్యదగ కాకన్ నూల్ దొహంతేర్. సమ్మిర్ నాటే వాంతేర్. రోన్ పెన్క్ కీసి తింతేర్. పంచమిత్ నేటి బోరే గాటో తిన్నార్ సమ్మిర్ లెహాంగ్ తింతేర్. డగూక్ కాండిర్ "పార్ను" దొహంతేర్, సమ్మిర్ చుడూర్-డగూర్ సమ్మిర్ ఉంతేర్. మొమొట్ సియుంగ్ రోజ్క్ పార్ను ఉంతొం మల్ల పార్ను దెహంతేర్. మొమొట్ పంచమి పొన్ కీంతో.

(2) రాకిట్ దొహ్వాల్ సన్

రాకిట్ దొహ్వాల్ సన్, వాత ఇంజేర్ నేలక్, ఆయి బాయిక్ దుస్రా నాటే మత్తెకే తాదల్ తమ్మున రోన్ రాకిట్ దొహ్వా వాంతంగ్. ఊర్ దిక్కి చోరి యేతంతేర్. మల్ల బూడ్ ఉప్పు సీంతంగ్, బోట్ కెరుసింత రాకిట్ దొహ్వాత, సాకుర్ తిహంత. మల్ల తిన్నా సెట్టతే కప్పి వాటంతేర్. మల్ల పోండి సమ్మిర్కు కలియంత. మల్ల తన్వ నాటే దాంత.

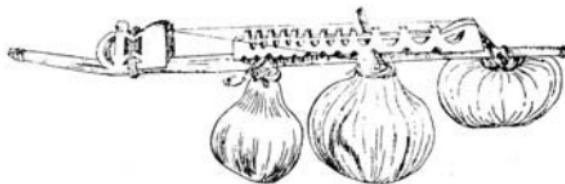
(3) జామడ-ఆవున్ సన్

మొమొట్ జామడ ఆవున్ సన్దులు నేటి సమీ నాట్చుంగ్ బాయిక్ రొహ్మ్-రఘుంగ్ కీంతంగ్. కాండిర్ కేడతె దాంతేర్, కోడంగ్ తర్ల. కోడంగ్ నెట్కీ తరంతేర్. కోడన్ చీపంగ్ దొహంతేర్ నుల్వై, కోడనగ నివోద్

కీంతేర్. మల్ల కాండిర్ తాకంతేర్. మొమొట్ కోడంగ్ పోర్ మహిన వానల్ తాకంతొం మావంగ్ కోడంగ్ మల్ల బద్దత సన్దున్ నేటి జాగెమ్ మాతరిన్ ఇంజేర్ సివతె వోంతేర్.

2. కర్మాట

వెందూర్ దుర్గుత్ రావ్ (థిముగూడ)

కర్మాట కోయితుర ఆందు. కర్మాట సమిర్ నేకుస పరూర్ కరితోర్ వోరే నేకుసన. కర్మాటున్ పట్టాడి తోయుటల్ నేకుసన్ సాటి హక్ నెలై. కర్మాట నేకు సిసెర్ పాట వారంతేర్. బోరే రాజాన ఆయ పేన్ద తొల్లె జర్త అద్. కర్మాటున్ పేన్ పుర్గుంగ్ రండ్ మందంతంగ్. కర్మాట్ కెట్టెత మందంత. కర్మాటున్ రండ్ తార్కు మందంతంగ్. కర్మాట్ సంగ్ తార్కుకున్ కూజతే నేకుసంతేర్. కూజత్ కోడతంగ్ కెల్కు దొహ్చ మందంతంగ్. కర్మాటున్ తార్కుకున్ బూడి కచ్చుల్కు-కచ్చుల్కు మందంతంగ్. కర్మాట్ నేకు సీనెకే కచ్చుల్కు నగ బొట్టునే పాట అరూ సింతేర్.

3. దివాడిత డండారి

ప్రామన్ డార్థ్ ఆని ఎన్. బి. జోగల్కూర్ (1946)

నేండ్ ఆకాడి మహినత లెలేంజ్ (నెలేంజ్) తొహంత. తొహ్మా పెజ్జె సియుంగ్ దినంక్కే ఆకాడి తుంగన్తోం నర్కు ఆకాడ తెండంతేర్. అంటితల్ యేంద్వ్యల్ సురు ఆంత. దినం-దినం నర్కుక్ యేందంతేర్. ఆకాడి, పోర్, అకురోక్, సోడియంతంగ్. దివాడిత లెలేంజ్ (నెలేంజ్) తొహంత. సమిర్

చుదూర్-డగూర్ బయ్ కూసి ఆంతేర్. సియుంగ్ దినమ్మన ఆపున్ మందంత ఇంజేర్ బోగింగ్ తుంకట్ ఇంతేర్.

పాట్లాన రోన్ సప్పిర్ నాట్లూర్ మీరె మాసి "బోగింగ్, బంటీ తుంకట్ రా? సారంగ్ బచ్చాక్ వడ్డుకట్" రా? ఇంజేర్ రాయపాన్ కీంతేర్. నాట్లుంగ్ బాయిక్ సప్పి రోవ్వు రఘ్వంగ్ కీసి నివోద్న అటంతంగ్. గప్పి తారిన్ కోడల్, గుసాడి టోపింగ్, రోకాలిక్, డవ్వు, చవ్వుమ్ కోలంగ్, కోడల్ పేన్న బూడ్ ఉపు సింతేర్. సక్కెన్ బోగి తుంగన్తేర్. బాయిక్ నివోద్న వోంతంగ్. వోత పెజ్జ నివోద్ దొసంతంగ్. గుసాడ్డు, కోల పెహ్వల్, పోరిక్, సప్పిర్ మీరె మాసి నివోద్న గాటో తింతేర్.

నాట్లూర్ బోన్ రోన్ వోర్ సాంజి గాటో తింతేర్. మర్ల మీరె మాసి రండ్ పరా పోరిక్, రండ్ గుమేలా పోరిక్, సప్పి కీంతేర్. మల్ జాలినంగ్ టోపింగ్ కెరిస్, పరాత్ ఇప్పీర్, గుమేలత్ ఇప్పీర్ గుసాడ్డు ఆంతేర్. హార్చ తోల్ సెట్తె, కెమ్చె రోకాల్, మేందొదె దవరల్ తోడి సోక్కి, తెయార్ ఆంతేర్. నాచె సప్పిర్ మీరె మాసి డండారి సక్కె అని నర్కుక్ మేందంతేర్.

మర్ల ఉంది దియ్య డండారి పియ్య దుష్టా నాచె మేంద్లె చుదూర్-డగూర్ సప్పిర్, నర్కుక్ దాంతేర్. అవ్ నాచె సాంజి డండారి నేంగంతేర్. మర్ల నాట్లూర్ పెర్లలిరంగ్ కాల్కు నౌరంతేర్. గోనతగ ఉపు సింతేర్. సప్పిర్ సార-సారని నిపంతేర్. పేన్న డారి-బేల్ వాటంతేర్ అని కాల్ కెరంతేర్. రామ రామ ఇంతేర్

మావంగ్ సడ్కు

నాట్యార్థ చుదూర్-డగూర్ చొక్కాల్ మంతిటూ? ఇంజేర్ పూసి కీంతేర్. మంతోం ఇంతేర్. మిమెట్ మంతిటూ? మంతోం ఇంతేర్. మర్ల చచ్చోయ్ యేందంతేర్ గాటో తింతేర్. అని నర్కు నర్కుంతేర్.

మల్ల సక్కేతేచి టొడ్డింగ్ నొరంతేర్. చెహా ఉంటేర్ అని యేందంతేర్, సాత్త నాబే కూసి గమ్ముత్ కీంతేర్. అని బిమ్ కేల్కు తెండంతేర్. మల్ల పేన్కున్ పూజ కీసి దుపారి తింతేర్. మల్ల జరసి యేంచి బంద్ కీసి మాన్ కోల సీసి కలిసినాబే వాంతేర్. మున్సైత సార్ ఇద్ నాబ్సుర్ డండారి పియ్య అద్ నాబే దాంతేర్. అని నేండ్ పోద్రెక్ దివాడి ఇంజేర్ గాటో, కప్పి, గార్డుంగ్, కీసి. పేన్ మూలతగ దివాడి సన్ ఇంజేర్ నివోద్ కీంతేర్. అని పటెకంగ్ వోహంతేర్. అని తింతేర్, మీరె మాసి నర్కు డండారి యేందంతేర్. మల్ల సక్కే లష్ణు పూజ పేన్కు కీంతేర్. మూరణగ టాపుక్, గుంగుక్, జీలంగ్, సమ్మ దొహంతేర్. చుదూర్-డగూర్ పూనంగ్ కష్టింగ్ ఆంగ్దింగ్-దోత్రెంగ్, కెరంతేర్. బాయిక్ కష్టింగ్ పోండంతంగ్. మల్ల పేన్కు కీంతేర్ మూరన్ మిట్టు సీంతేర్, గాన్ తిహంతేర్. ఉండే సమ్మిర్ కూసితె మందంతేర్ అని గాటో తింతేర్.

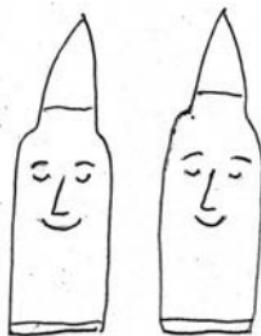
మల్ల దుస్తా నేటి ఆర్థింగ్ మీరి కీసి హిరుక్ మరుతగ సాంజి కోల రెహంతేర్, గుసాడ్కు యేర్ తుంగి పేన్కు రోన్ తచ్చి రొపో ఇరంతేర్. అని సమ్మిర్ నాబ్సుర్ చుదూర్ డగూర్ మీరె మాసి ఉంది జేవన్ అటీ తింతేర్. నేండ్ మావ డండారి సారె మాత.

4. హిరుక్ మర్

హైమన్ డార్ట్ అని ఎన్. బి. జోగల్గూర్ (1946)

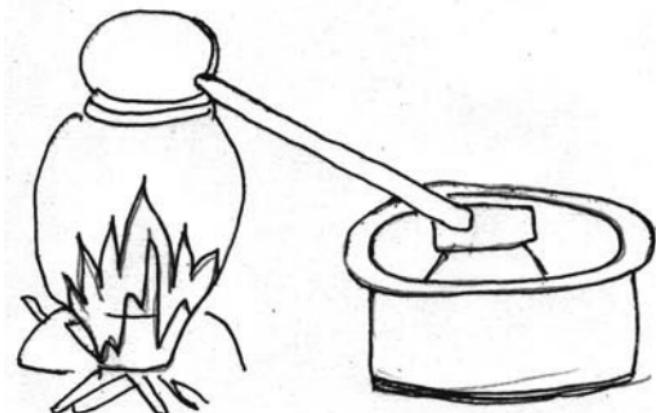

మావ నాటున్ కరూం కేడ మంత. ఇద్ కేడతల్ మాకున్ వెల్లె పాయద మంత. ఇద్ కేడత్ రొపోవ్ మావ యేర్కుతంగ్ వెల్లె మరక్ మంతంగ్. తేక, వెద్దుక్, తుప్పి మరక్, సెర్కు మరక్, కుర్కు, పెంగుక్, వెల్లె మరక్ మంతంగ్. ఇవెక్కుంగ్ రొహ్కు తెహంతేర్. సెర్కుంగ్, తుప్పింగ్, కొహ్కుంగ్ అవెక్కు పండింగ్ తిత్తేర్. వత్తంగ్ కెట్టింగ్ యెదన్ సాటి తరంతేర్. పీనిత్ రొపోవ్ కెట్టిన తడ్డు ముచ్చుక్ ఆయ్ము. హిరోడంగ్, కొహ్కుంగ్, తుప్పింగ్, సెర్కుంగ్ పండింగ్ వొమంతేర్. ఇహిన్-వెల్లె మరక్ మాకున్ మంతంగ్. బతి ఇవ్ మరకున్ రొపోవ్ ఇత్తేకే హిరుక్ మర్ వెల్లె పాయదత మంత. మావంగ్ పేస్కున్ రొపోవ్ ఇద్ మరతున్ వెల్లె పదవి మంత. పూన్ మహిసత్ ఇవ్ మరత్ పూజ కీసి హిరుక్ పెరంతేర్. మరత్ బూడ్ ఉచ్చి పాట వారంతేర్.

మావ పెరాన్ పేన్ మ్యూ మర్త తగ మందంత. అవ్వల్ లీమ్ మర్త్ బూడ్ మందంత. మహాదేవల్ ఆలి మర్త తగ మందంత. రాజుల్ డోన్డెర మర్త తగ మందంత. చంచి భీమాల్ (హిరుక్) మర్త తగ మందంత. చంచి భీమనంగ్ మర్చింగ్ చైత్ మహినత్ కీంతేర్. ఇద్ మర్త కెమ్యుతంగ్ లాడి లాడనంగ్ రండ్ బొమ్మంగ్ కీంతేర్. ఇవ బొమ్మనంగ్ భీమనంగ్ మర్చింగ్ ఇంజేర్ కీంతేర్.

భారత్ రాజుల్ పూసి కీతోర్: "మర్త రొపోన్ మర్త బద్ డగూర్?" ఇత్తెకే, "హిరుక్ మర్త మంత". హిరుక్ మర్త తల్ మాకున్ వెల్లె పాయుద మంత. హిరుక్ మహా దురాడి మహినత్ ఆరంతంగ్. హిరుకున్ కోందంగ్, పొర్రెంగ్, అని పొర్చింగ్ తింతంగ్. హిరుక్ పెరిన్ తచ్చి కోమ్యుతుర్ అటీ బొడ్ని సారింగ్ కీసి తింతేర్.

హిరుకున్ కల్ రెహంతేర్. అని ఆకిత చుట్టా కీసి ఉంచేర్. హిరుక్ మర్తతంగ్ గారన పెడెక్క నిమ్ తెండంతేర్. అద్ నిమ్ డిపెత్ దొన్నెన్ అని హిరుకునగ మిసిడి కీసి తిన్నెన్ కామ్ వాంత.

5. నాగు డాక్టర్ తగ సాత్మోర్

పెందూర్ యర్నూత్ రావ్ (థీముగూడ)

- నాగు: రామ్ రామ్! డాక్టర్!
- డాక్టర్: రామ్ రామ్! వా, ఉద్ద.
- నాగు: మహ్మా నిన్నే బయ్ డగూర్ పిర్ అర్.
- డాక్టర్: హిక్కె గిర్ నిన్నే బయ్ డగూర్ పిర్ అర్.
- నాగు: మహ్మా సప్పిర్ కాపున్న ఉర్గంతేర్.
- డాక్టర్: సీ వాష్టె బద్ బద్ కాపున్ ఉర్సి?
- నాగు: నా వాష్టె రండ్ మూంద్ తిర్కునంగ్ కాపున్ ఉర్సినోన్.
- డాక్టర్: ఉర్స్వలిక్ యెద్వలిక్ మంతంగ్ కీ ఆతంగ్?
- నాగు: ఉర్స్వలిర్ ఉర్గంతేర్, యెద్వలిర్ యెదంతేర్, మన్వలిరంగ్ మంతంగ్, బోనంగె పేర్నెంగ్ ఆతంగ్ గిర్ డాక్టర్.
- డాక్టర్: సీక్ బతల్ ఆత?
- నాగు: నాక్ నిన్నేతల్ యెడ్కె వాంత.
- డాక్టర్: ఇంకే సీక్ బహాన్ ఆంత?
- నాగు: నావ జీవ బయ్ గమ్ముత్ ఆంత.
- డాక్టర్: నాచ్చెర్ సప్పిర్ బహాన్ మంతేర్?
- నాగు: నాచ్చెర్ సప్పిర్ ఇంకెతే చొకొట్ మంతేర్, బతి నాక్ చొకొట్ లాగో. డాక్టర్ నాక్ ఉంది సుయ్ సిమ్.
- డాక్టర్: బారి?
- నాగు: అన్నె యెడ్కె వాత తే సుయ్ సితెకే సాడిత.
- డాక్టర్: హో మొదోల్ డిగ్రీ వాట్స్, సుయ్ సింతోన్.

- (సుయ్ సింతోన్) -

- డాక్టర్: ఉండే గోలింగ్ లెహిం కియు లాగర్.
- నాగు: హో లెహిం కిమ్. నన్ గోలింగ్ తరంతోన్.
- (గోలింగ్ కాగుత్ నగ లెహిం కీసి సీంతోర్) -
- డాక్టర్: గోలిన దుకాన్తగ సాంజి గోలింగ్ యేచి తర్.
- (మాయ్యుల్ సాంజి యేచి తత్తోర్) -
- నాగు: గోలింగ్ సూడ.
- డాక్టర్: హో, ఇష్వే. గోలిన హిన్ మింగ. సక్కే ఇవ్ రగలిక్, దుపారి ఇవ్ బోడలిక్, సంచా ఇవ్ రండ్ దప్పలిక్ మింగ. గోలింగ్ వెహ్తూ తీర్ మింగ మార్గుల్ వేరి. బతి యెడ్కు జాద ఆతెకే మల్ల వా.
- నాగు: హో, వాక.
- డాక్టర్: నాచే ఉండే బోనే యెడ్కు వాతెకే నాక్ కేయట్.
- నాగు: హో కేయంతోం. ఇంకే తే బోనే యెడ్కు వాసేర్ సెల్లె డాక్టర్.

6. మరిగై మండ

వెందూర్ యర్నుత్ రావ్ (భీముగూడ)

మరిగై మండ తెహన్ సాటి మరిగై రోన్, రోత్ మున్నె మొదోల్ నోడెతే గహిం పియంతేర్. నాలుంగ్ మూలంగ్ నాల్విర్ జన్కు మూలంగ్ చొకొత్ వాతం కీ సెల్లె ఇంజేర్ నోడెతే గహిం సూడంతేర్. మర్లు నడ్డుం ముండత్ సాటి ఉంది దర్ కాచంతేర్, డెరినంగ్ గిర్ దర్కు బగ్గన్ కాచంతేర్ సబలిక్కే. కాసుక్కే కేడతల్ వాసంగ్, వెదుక్ వోడంగ్ తల్లె దాంతేర్ తచ్చి బద్దే డెంగల్ టుగ్రి ఆతెకే అపెకున్ రాచంతేర్. సమ్మిర్ చుధూర్-డగూర్ మీరె మాసికున్ ఇద్ మండ తగ డెరింగ్ వాటంతేర్ డెరిన పొర్లూ వోడంగ్ వాటంతేర్. అవేన్ పొర్లూ వాసంగ్ మర్ల పెద్దుకనంగ్ బేరెనె పక్క బద్దంగ్ దొహంతేర్ అని మరిగై మండ నిచ్చి కీంతేర్. నేండ్ నోల్ వాంత ఇంజేర్ నుల్పుక్ తోయ పొదేలంగ్ మండత్ పొర్లూ వాటంతేర్. మర్ల మరిగై మండత్ సవ్రి కీంతేర్. కాగుత్కు డెరినగ్ మాచంతేర్. బాయిక్ ముండ తగ బొప్ప వాటంతంగ్. ఇహిన్ సవ్రి కీంతేర్ ఇత్తెకే సమ్మిర్ మరిగైనగ్ వాతుర్ ఊర్ కూసి ఆయన ఊర్ ఆత్మసాంతి ఆయన ఇంజేర్ ఇద్ ఉంది మావ (కాయిద) ఇంజేర్ కీంతేర్. నాడి మరిగైంగ్ ఇంజేర్ బయ్ కూసితె మండంతేర్. సమ్మిర్ చుధూర్-డగూర్ బాయిక్-దాదలిర్, మరిగైనగ వాతుర్ ఊర్ సమ్మిర్ గిర్ బయ్ కూసితె మండంతేర్.

7. సాతొన కారున్

వెందూర్ యర్నుత్ రావ్ (భీముగూడ)

కోమ్యుతుర నాటే బద్దే రోతోర్ ఆయ్, సాతెకే వెయిలోఆయ్ మాయ్ముల్, కాండి, పేడి, పాపాల్, బోర్ సాతెకే సమ్మిర్ నాట్యార్ చుధూర్-డగూర్ సాతొన రోన్ మీరె మాంతేర్. మల్ల సూడయలిర్, రోపోప్ సాంజి సాతోర్ వోన్ సూడంతేర్. మల్ల రవ్వతే తడిగై మాసంతేర్. పాట్లాల్, దేవారి, మహాజన్, ఘటియాల్, హావల్-దారాల్ నాట్యుర్ సమ్మిర్ రవ్వతే ఉదంతేర్ బగ బగ మట్టాల్ మండంతేర్. అగ్గ మాయ్ములిర్ తర్సు ఖబూర్ సారి కీంతేర్.

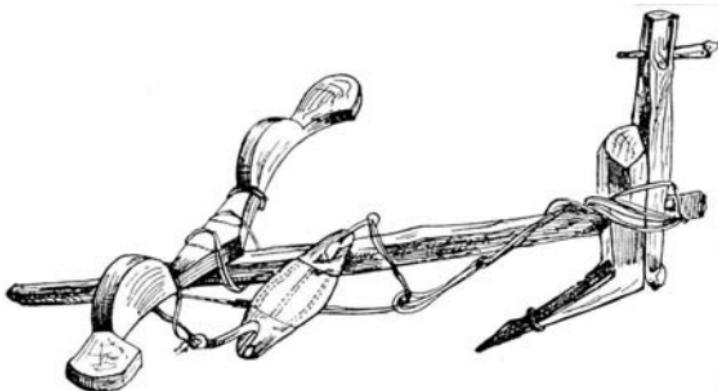
ఊర్కున్ బద్ అయితే నాచే రోహంతేర్ ఆద్ నాచే సాంజి ఖబూర్ వెహంతేర్. మల్ వాంతోర్. చుట్టల్క్ష్మీ గిర్ వాతేర్. మల్ వెడిల్క్ష్మీ, డగూర్, పీర్ సబ్బాల్, కోర్, టౌల్క్, టాట, ఇవు సమీ పియు రొపోడల్ కాంచి పెసియంతేర్. లయింతే తాక్సేర్ దాంతేర్. వాపై ఆయి పిచ్చుగ జాగ తగ సాంజి డొడ్డొ కాచిం వాంతేర్. మల్ సమీర్ నార్ నాప్పుర్ చుట్టల్క్ష్మీ వాత పెజ్జ సాతోర్ వోన బప్పొ తెండంతేర్. యేర్ దొసంతేర్. పూన పాంగుడ పోండు సీంతేర్. మల్ ఉరుటింగ్ కటూల్ వాటంతేర్, మీదు సీంతేర్. మల్ తల్ల దల్ అక్కిందాంగ్ వాప్సుర్ కాల్ వేరి వోంతేర్. కొత్త వాటంతేర్. చుడ్చార్-డగూర్ బాయిక్-మాయ్నుల్ సమీర్ ఇహిను మిటు సీంతేర్. అని కూర్చున్ నాల్చ్చీర్ జన్క్ కటుడున్ సెట్ల నగ కాంచి పియంతేర్. మల్ డొడ్డొ తగ మాతి కిల్ము వోంతేర్. సమీర్ దాంతేర్. వోసి ఇరంతేర్. రొపోస్ వాటంతేర్ తొణి దుర్గంతేర్, పొర్కొక బండంగ్ ఇరంతేర్. మల్ కెయాల్ కాల్క్ నారంతేర్. యేత జాగ తగ, కటూల్ పియుతేర్ ఊర్ యేర్ తూగంతేర్. మల్ సమీర్, చెహా, గాటో తింతేర్. బోన నాచే ఊర్ దాంతేర్. మల్ సియుంగ్ దియనే డివ్వే మలుస్వల్ కాయిద కీంతేర్.

8. బెయే బాబో అని కాండి

కోట్లు క కిష్టాన్ (మహాగామ్)

నేండ మహో గావత్ రొపోస్ సూరోజీ మహోరాట్ నగ ఇద్ ఆసర్తగ వాసికున్ ఉద్వ్యల్ అర్. తేన్సాటి గిర్ "సూరోజీ మహోరాట్ గిర్, ఉంది శిఙ్గానే డగూర్, ఉంది బొమ్మిమ్ డగూర్. బొమ్ము అని శిఙ్గాన్ ఇంజేర్ ఇత్తైకే మాయ్నున్క్ ఆదర్. ఆదర్ రొపోస్ బతల్ చుడ్చుక్ కాండిల్క్ బతల్ బెయే-బాబాన ఆదర్. అహాన్ ఉందిత ఉంది ఆదర్ ఇత్తైకే మానవ జల్గుత్ సాటి. బోన ఆదర్ ఇంకే భగవంతన ఆదర్. అహాన్ వోరోన్-వోరోర్ ఆదర్ మంజీకున్ మరటు ఇంకే చుడుడల్ డగూర్ ఆతల్ తాన్ సాటి ఇంకే. వేసుడి బతల్ కిల్ము ఇత్తైకే (ఉంది కామున్ సాటితమ్ వేసుడి తే తాన్ సాటి ఇద్ వేసుడి బారి ఇంజేర్ ఇత్తైకే. మాకున్ కర్రే మాయో ఆద్ చిచున్ గిర్ వెహానూర్ ఇంజేర్. బాబన్ వేడల్ ఇంతోర్.

బాబా-బాబా నాకున్ వేసుడి వెహూ బాబ! నన్న వేసుడి బతల్ వెహ్మ్ అర్చే నిమ్ వెహ్మ్క్ స్తుతికే నన్న బెయేన్ పూసి కీక. "బెయేన్ పూసి కీమ్" ఇత్తుకే బెయేన్ పూసి కీంతోర్. నాకున్ కరివల్ వేసుడి బహాన్ మందంత. ఇత్తుకే పాటి అని పుస్తక్, పాటి ఇత్తుకే లెహి కీతెకే భారత దేశ్నే పిస్స పరంతీ కోకో. అని కెమ్దగ లికన్ సెల్వ్ పాటి సెల్వ్ నిమ్మై పిస్స పరియ్ ఇంకే. బొమ్ముతే మాకున్ కమ్మై మంత. సీకున్ ఇంకె పిసన్ సాటి ఆదర్ బతల్ ఇత్తుకే, పాటి అని పుస్తక్న ఆదర్ తే పిస పరంతీ, నిమ్మై ధునియత్ రొపో భారత దేశున్ రొపో దాకి తే నిమ్మై భగగిర్ నిమ్మై పెలిసి వాకి ఇంజేర్ నాకున్ ఇద్ ఉంది బరోస మంత. ఇంజేర్ బెయే బెరంకి పేడన్ వెహ్మ్.

పేడల్ ఇంతోర్ కరలే ఆందూ ఇదు పాటి ఇత్తుకే బొమ్మై ఆందూ లికన్ ఇత్తుకే బాబల్ ఆందూర్. నిమ్మై బెయేని, వోర్ బాబల్ వెహూ పర్మైకి బతి. వోర్ లెహి కీసి సాడితోర్ బతి బెయేమ్ వెహ్మ్ నిమ్ బెయేమ్ డగూర్ ఇంజేర్. బాబల్ మందనూర్ బతి నిమ్ బెయే పాటి ఇంజేర్ కెమ్దగ సీతి ఇంజేర్ భారత దేశున్ రొపో పిస్సై ఇంజేర్. బెయే నాకున్ ఆదర్ వెహ్మ్. బెయేనమ్ గొప్పా కరల్ ఇంజేర్ బెయేనంగ్ సాంజి కల్ కెర్తో ఆన్సై వోర్ కెమ్దగ పాటి పియ్స వోర్ లెహి కియా లాగ్తోర్. లెహి కినెకే వోర్ ఇంతోర్ కీ, బాబల్ ఇంతోర్ సదాపి వాట రా? హో! నన్న సదాపి వాటోన్ కీ నాకు సాడతే సాన్వ్యల్ మంత బెయే పాటి అని లికన్ సీత. నాకున్ సాడతే సాన్వ్యల్ మంత.

మావంగ్ సడ్జు

నన్న కోందంగ్ మెహొన్ కీ, అరే! సి సాటి నన్న బొమ్మి పిమ్ముతొన్ రా! సిలే నన పాటిని పుస్తక్ బెయ్ వెహ్తా పాటిని పుస్తక్ సిమ్ అస్కై నన్న సాడతే సాన్ని కున్ ఉసీర్ ఆంత, అదేన్ సాటి సివ సడాపి, వాటోన్ వియ్యార్ సిమోన్ ఇంజేర్ పేడల్ బాబన్ ఇంతోర్.

అరే నిమ్ భారత దేశున్ రొపో బగ పిస్కై రా! వెల్లె డగూర్ నార్ మంత, అతల్ నాచే నిమ్మె బతల్ పిస్ పరికై. సిల్లె బెయ్ వెహ్తా అదే గొప్పా కరల్, బతి బాబన్ గొప్పా కేంబోన్ ఇంజేర్, వోర్ కాండి ఇత్తోర్ అస్కై వోర్ కాండి పెళ్ళ మల్చి బెయ్మెన్ పూసి కియ లాతోర్. బెయ్ ఇత్తే సిల్లె కో! కో! బాబల్ అని బెయ్ మత్తేకే జల్గై వాంత, అని బొమ్మిని ఇణ్ణన్ మత్తేకెన్ (సూడ మనియన్ రొపో వాంత). తన్న కెమ్దె తనకున్ గిర్ వొడ్జై వాంత. కెమ్దె గిర్ పియన నేరు అని తొడ్డె గిర్ ఇందన రామ!

అదేన్ సాటి కామున్ తగ పేన్ మంత అగ భగవంతల్ మందంత ఇంజేర్ సూరోణి మహారాణ్ ఇహిన్ ఇణ్ణనుతున్ సాటి గిర్ ఇద్ మావ గోండి సమాజన్ సాటి గిర్ ఉండి ఆశ్రమ ఫోలి కితోర్. వోన ఆసర తే ఇంకే సర్కార్ గిర్ ఆసర కీనీర మంత. అదేన్ సాటి ఇణ్ణనే డగూర్-ఉండి బొమ్ముయ్ డగూర్ ఇంజేర్ అద్ గొప్పాత సాటి ఇంకే భక్తి బతత ఇత్తేకే భగవంతల్ మాక్ జల్గై సితోర్ వోనమ్ భక్తి కియన అని బొమ్మిత కియన. అని ఇణ్ణనే కరియన ఇంజేర్ సూరోణి మహారాణ్ మాకున్ వెహ్తోర్. అదేన్ సాటి ఇంకే బొమ్మి పవ్వాజ్లె ఇంతోం, ఇణ్ణనే పవ్వాజ్లె ఇంతోం. ఇణ్ణన్ ఉండే బొమ్మి ఉండే లాగో ఇంతోర్ వోర మాయుల్ నిస్తో లావ అర్పి జన్మార్త దాత ఇహిన్-సమ్మే మాసూర్ ఇంజేర్ సూరోణి మహారాణ్ వెహ్తోర్. అదేన్ సాటి ఇవ రండ్ కామ్కై మాత్రం జరురి కియన అని భగవంతన్ రోజి హేతు కియన ఇంజేర్ సూరోణి మహారాణ్ వెహ్తోర్.

9. జంగు అక్కొన నార్ సూడై సాత్తోర్

వెందూర్ దుర్నూత్ రావ్ (భీమగూడ)

జంగు (తజ్జమరీ): రామ్ రామ్ అక్కు.

శింగు (అక్కు): రామ్ రామ్, వా! యేర్ తరహా వెర్ల్ వాతోర్.

జంగు: కాకో వొకొట్ మంతిట్ నిమ్మెట్ సప్పిర్?

సోం బాయి (కాకో): హో, మంతోం. నిమ్మెట్ సప్పిర్ వొకొట్ మంతిట్?

జంగు: హో.

సోం బాయి: బెయ్మే గిర్ మంత?

జంగు: హో. కాకో, మామల్ అని ఆతి బేకె సాత్తోర్?

సోం బాయి: ఊర్ హోటుం సాత్తేర్.

జంగు: రాము బేకె సాత్తోర్?

సోం బాయి: రాము కాండిర్ సంగ బేకెమ్.

జంగు: మమతల్ బేకె సాత్త?

సోం బాయి: మమతల్ సాడతే సాత్త.

జంగు: ఊర్ సాచి లడుంగ్ తత్తోన్.

సోం బాయి: తా ఇర్కుట్. ఆజీ తాదో బతల్ కీంతేర్?

జంగు: రోనే మందంతేర్.

సోం బాయి: బద్ బద్ వాప్పె కాపున్ ఉర్సుతిట్?

జంగు: మర్కు వాప్పె, అని సిత్త వాప్పె.

సోం బాయి: జొన్న బగ్గ యెతిట్?

జంగు: జొన్న పాటత్రే.

సోం బాయి: మీవంగ్ హెర్మేంగ్ మూరంగ్ బోర్ మెహంతేర్?

మావంగ్ సడ్గై

- జంగు: అవేన్ మెఫ్సా గడియల్ ఇర్లోర్.
- సోం బాయి: మీ చుడూర్ ఆజిన్ యెడ్కై వాందు బహాన్ మంత?
- జంగు: జరసి చొకొట్ ఆత.
- సోం బాయి: కుప్పై మాతరి బహాన్ మంత?
- జంగు: చొకొట్ మంత.
- సోము (మామల్): మీ నాటే బోనంగ్ మరిగ్యంగ్ మంతంగ్?
- సడేమరి (జంగు): మా నాటే కనక లిరంగ్ మరిగ్యంగ్ మంతంగ్.
- సోము: బగట పేడి?
- జంగు (సడేమరి): మహారాష్ట్ర్ త.
- రాము: బన్సై వాతి సంగి?
- జంగు: దుపారి వాతోన్.
- రాము: బోర్ బోర్ వాతిట్?
- జంగు: నన్న వౌరొనయ్. నిమ్మ బేకె సొంజి?
- రాము: నన్న కర్సలే.
- రాను బాయి (ఆతి): బెయేని బాబల్ మా నాటే బన్సై సూడై వాంతేర్?
- జంగు: సంక్రాంతిత్ వాంతోం ఇత్తేర్. మా నాటే బన్సై సూడై వాంతిట్?
- రాను బాయి: యెద్ది గాలుం వాంతోం.
- జంగు: వరాట్ మెంజే.

10. దేవారి అని పిర్

మదావి లక్షీమణ్ (యఖ్యగూడ)

ఇహింస - మావ ఉంది చుట్టున దుబ్బగూడ మత్త. దుబ్బగూడ మత్తెకే బతల్ ఆత కీ దిహ్నా మన్నెకే నమ్మి "మొదంగ్ మిదంగ్ ఆతంగ్ ఆత పజ్జె సమ్మి మక్కుంగ్, పెనెల్కు, పుడూవుల్కు, పుంగర వాతంగ్, ఇహింస చీజె పుంగర వాతంగ్. మక్కుంగ్ జేల, డొడ్డె వాట్టుంగ్, మక్కుంగ్, భాడింగ్, సామంగ్ మిమ్మతంగ్. యొక్కమ్ ఇదు పోర మహిన వాత. వాత పెజ్జె హిన్ పిర్ కట్కే పిర్ బంద్ ఆత్. ఆతెకే భాడింగ్ సామంగ్ మిమ్మలెక్ వాతంగ్, పెట్టె పెట్టె ఆతంగ్, మిమ్మతంగ్, ఇంకె పుంగర పిమ్మలిక్, దాన నింద్వలిర్, మక్కుంగ్, భాడింగ్, సామంగ్, పెనెల్కు, పుడుపుల్కు, సాడ్వలిర్, పిర్ సాత్.

పిర్ సాత్ ఇత్తెకే ఇంకె బహాన్ కికట్ రా! పట్టిక్ పరిసన్ ఆతేర్ ఇంకె బహాన్ ఇంకె మావ మక్కు డొక్కె మావ బాడింగ్, సామంగ్ మావంగ్ దాంతంగ్ పెనెల్కు, పుడుపుల్కు ఇంజెక్ ఇత్తెకే గొప్పా కితేర్ (చంద) వాట్టెర్. ఇంకె పేన్ తుంకట్ పిర్ పేన్కు. భగ తుంకట్ రా! సిల్లె మావ పిడ్కు ఫీండితగ పిడ్కు ఫీండిత అవ్వెక్ నగ వోసికున్ పేన్కు తుంకట్ ఇంజెక్ ఇంతేర్. పేన్కు తుంగ్లె వంద (సార) మీరి కితోర్, గొగ్గింగ్, యేత్తేర్ బక్కంగ్, యేత్తేర్ పెర్క, చెప్పాంగ్, మీరి కితేర్. పట్టిక్ అని సమ్మిర్ మీరె మాసి కున్ "సోరేమ్ దేవారి సో దేవారి పేన్కు తుంగ సోరేమ్ దేవారి పేన్కు చొకొట్ తుంగ" హా! దేవారి సాతోర్ పేన్కు తుంగతోర్, అట్టేర్, బొడ్సుతేర్, తిత్తేర్ ఉబేర్ మస్కు. మర్ల రోత సరి వాతేర్. రోత సరి వాతెకే బగ్గన్ ఇచ్చుర్ చిట్టా డగ్ సెల్లె బతమ్ సిల్లె హాబడా బేకెన్ గడుల్ సెల్లె, బేకెన్ గుడుల్ సెల్లె, బేకెన్ రులా జిల్లా మిడివో. అర్టే! బహాన్ దేవారి పేన్కు కితోర్ రా! ఇంతేర్. నాట్టు పట్టిక్ పేన్కు "దేవారి బరో బర్ కిచిలోర్ పేన్కు తుంగచిలోర్ వేన్ మాయ్యుతే దేవారి నతే తిన్వాలే కితోర్ రా! తిన్వాలే సూడ్తోర్ లేకాల్ మత్తంగ్ మీరి కితోర్ చంద తందర్ మందర్ పేన్కు కితోర్ ఆదర్ వాదర్ అని తితోర్ లేకాల్ పూత్రెగా అని గవ్ మపె వాతోర్ అని గవ్ మపె మంతోర్" పోద్దు సాత్ నర్కు ఆత హక్కె రురువ్ మీరె మత్తేర్. అని హక్కె వడ్కుంతేర్ నాచేన్ రొపోస్, సిల్లె

దేవారి పేన్కు చొకొట్ తుంగ్ చిలోర్ నాడి పిడ్జు ఖీండి తగ వోసికున్ అవ ఖీండి అవ్వెక్ నగ దేవరినే సూజార పాకట్ రా! ఇంతేర్.

తే సమి నార్ సుల్ సుల్ మత్. సమి యేలన్ ఆసి సాత్త కీ దేవరిన నాడి ఖీండి బెమీక్ నగ వోసి సూజార పాంతేర్ చుడూర్ డగూన్ యేలన్ ఆసి సాత్త. (కరేమాత) ఆన్గట్ పాన్ఫూట్ దాంతంగ్ భాయికు వడ్జుంతంగ్ యెర్ నిహా, సుల్కై తే సిల్లై బెర్రై నెండ్ బెర్రై దేవరిన కున్ సూజార పాంతేర్ బేరెంగ్ కీ! ఖీండి అవ్వెక్ నగ ఇహిన్-వడ్జుంతేర్ తే వేర్ నరుంసిన్ మంతోర్ దేవారి తే వేన వెమ్ము కెంజ్త హక్కై బగ్గ కుహాత యెర్ తర నగ వాత యేమ్ దేవారి బహ్మి నిమ్ బతంగ్ నర్గుంతి నిమ్మై సి పారోతే వెలె మంత! బతల్ గడ్-గిడ్ తేత్లోర్ దేవారి బతల్ ఆత ఇత్తైకే నెండ్ బెర్రై సిక్కున్ ఖీండి అవ్వెక్ నగ సూజార పాయ్వులిర్ మంతేర్ నాట్యార్. హో! ఎక్కదమ దేవరిన దక్కై జివ ఇత్త దేవారి దాందై మాతోర్ దేవారి కీ తడ్గెన్న రోత్ పెజ్జె సాన్నుడ్ తే యేలుం డెహ్కుడ్తే పట్ పిమ్తోర్ బేకె కేడ సరి ఇగి విత్ ఆగ విత్తే సుడ్డైతేర్ హో! దేవారి దాంతోర్ సాడి యాంతోర్, విత్తాట్, నెమ్మై విత్తుమై ఇంకె మొల్లోడ్ పెజ్జెయ్ లాక్కుమై హో! కేడ మేడ దేవరిన కున్ పూడంతేర్. మత్త కహి బగ్గన్ వోల్ సియూర్ బేకె సూడ వాంతేర్ సూడ అగ్గ మంతోర్ అగ్గ మక్కోర్ ఇంతేర్ విత్తుంతేర్ మక్కోర్ ఇన్నెకె అగటల్ నచ్చై పెసియంతోర్ దుష్టా జాగ దాంతోర్. దుష్టా పొద్దెలన్గ కుమ్మై మంతోర్ కహి వోన్కున్ సుక్ వాయ సియూర్.

హోన్ దిహిన్ కినెకే ఎక్కదమ పారా కప్పితగ సాత్తోర్ కీ తొలె పిర్ వాసి మత్త పిర్ వాత అద్దే యేత్ రొపోస్ ఊసాత్ రొపోస్ కుహేచ్ మేన్ కరి వాత అని ఉండి పేరా జత్తి రోత్ దాతీన బండ మంత. కుడెడ్ రొపోస్ అగ్గ కుడెడ్ అద్ మడునగ అద్ తే అగ్గ ఇమూర్గ యేర్ మంత చెల్లై అవోచై బండాత్ బూడ్ అగ్గ ఇంకె సాతోన్ పిస్తోర్ ఇంజేర్ దేవారి గవ్ ముడుంగిన్ మీండ్టోర్ కీ నాడ్జునెర్ అద్ బండత్ రొపోస్ నెంగ్గోర్. బండత్ రొపోస్ నెంగ్గోర్ కీ అగ్ నెంగ్ తెకే అగ్గ బతల్ మంత కుహేచ్ మీన్ మంత. కుహేచ్ అగ్ పిల్లంగ్ తెంటా. పిల్లంగ్ మంతంగ్ ఇత్తైకే సిల్లై ఇత్తైకే కిల్లో దేడ్ కిల్లోమంతంగ్ కుహేచుతంగ్ పిల్లంగ్ మూలంగ్. బెయ్ పిర్ సెల్వ్ నొముట్ సాంతొం. హో దీరాట్, బెట దీరాట్, దాంతోన్ నెండ్ 12 బజ్జె రాత్ ఆయ ఆతెకే నన్న శ్రీ

సంబు మహాదేవన్ నగ సాంజికున్ భగవంతనగ పిర్ దా అను బావ్ తరంతోన్ ఇంజెక్ ఇత్త బదూ కుహ్చు అవ్వోల్ ఇనెకెనె మంగ్ బతల్ కితక్. వేర్ ఇంగే పాట్-పాట్ ఇంగే నాకున్ పిర్ అనుబావ్ పుట్టంత వోర్ దహ్చు గవ్ ముడుంగిన్ మంతోర్ ఆగ చిప్పె ఆసికున్ బండ బూడ్ చేపే మాసికున్. పారొడ్ల పాట బూడ్లుల్ పాట ఆగ ఇమ్మస డోప్పూడ్ మంత పిల్లంగ్ మంతంగ్ వడ్-వడ్ ఆసేర్ ఇంకె బదేన్ యేర్ మంత బదేనుకునే యేర్ సెల్లె బదై-బదై బహ్మా మంతంగ్ యేతె నికాల్ చిపా చొప్పు ఆసి సాత్తుంగ్. ఇంజెక్ ఇన్నెకె సాంతోం సాంతోం ఇంజెక్ ఇంతంగ్ పిల్లంగ్ దీరాట్ ఇనెకెనె ఆద మద 12 రాత్ ఆస్క్ మర్ అద్ కుహ్చు మీన్ సాత్త. ఆకాశ్ నే సాత్త శ్రీ శంఖున దర్శక్తె కేంజంత తే (వెహంతతే) తే ఇంద్రదేవ నిమ్మె పిర్ పట్టిక్ బెరంకి బయ్ పరిసంతే మంతేర్. పిర్ నిమ్ హోయన సూడ ఇంత ఇంద్రదేవన్కు హా! సూడ పట్టిక్ పరిసన్ ఆసేర్ మంతేర్. ఇధు జాతి, జన్మార్ పరిసన్ ఆసెక్ మంత మీన్ ఇహిన్ ఇత్తత్త సమి పట్టిక్ జాతి జన్మార్ పరిసన్ ఆసెక్ మంత. ఇంజెక్ ఇత్త ఇనెకెనె హా! నేండ్ ఇంకె నాడి దుపారి ఆసికున్ నాడి సక్కే దుపారి ఆసికున్ 12 అని 1 ఆన్నెకె మాత్రం పిర్ కోరాత మర్రి మియాడ్ సప్పె మాయ్కేన్ అవ్వన్కున్ ఆతల్ పిర్ వాయర్. ఇంజెర్ వడ్కుంత మర్ మంగ్ అవోచరే కెంట్తత కీ కుహ్చు పట్టో కాలి వాత గొగ్గింగ్, కూన్నెకె పిల్లంగ్ బెయ్మే "బగట్" పిర్ ఇంతంగ్. పిల్లంగ్ కుహ్చు పిల్లంగ్ హా! "దీరాట్ బేట నేండ్ దుపారి ఆసికున్ 12 అని 1 ఆన్నెకె సూడట్ బేట మిరట్ బేకెమ్ నన్న బేకెమ్ ఇంత కుహ్చు తే పీట మరిమియాడ్ కోరాత అవ్వన్కున్ సప్పె మాయ్క్ దాయర్ ఆతల్ పిర్ వాయ్వోల్ మంత కోకో దీరాట్ బేట" ఇంజెక్ ఇత్తెకే ఆస్క్ మంగ్ 12 అని 1 ఆన్నెకె దాడ్-దూడ్ గాడ్-గూడ్ జాల్-జిల్ మిడ్చుంత ఇనెకెనె మర్ల మంగ్ ఆస్క్ 12 అని 1 ఆత ఆస్క్ సూడ నేతితే రోన్కుతప్ పిర్ వాత సూడ బాప్రై ఇంకె బస-బస ఉస నించి కున్ వాతెకే కుహ్చు పోరిక్ బేకేమో అవ్వోల్ బేకేమో సప్పు బేకేమో. హా!

మంగ్ వేర్ మత్తోర్ దేవారి ఆగటల్ పెసితోర్ వాతోర్ సక్కే రోను హా! సూడంతేర్ తే మత్త డెహడంగ్ ముహాడంగ్ నించి వాతోర్ దేవారి రేమ్ దేవారి వాతోర్ బతి బయ్ డెహడంగ్ నించి కున్ వాతోర్ కీ రా ! భగక్ నెంగిన్ మత్తోర్మె బద్ కేక్కె గదితగ నెంగిన్ మత్తోర్ రా! హా! బద్ కోకుడ్తగ నెంగిన్ మత్తోర్ వెర్తొ ధాకున్ పట్టిక్ ఇంతేర్ నాచ్చుర్ వాతోర్ కీ రోత్రొపోవ్

నెంగ్సి "కానుసిం హా! మేర్". మేర్ తుంగ్తోర్ బతల్ ఇంతేర్ హక్కె నాట్స్ ర పాట్లాల్ హక్కె హవల్దార దేవరిన కేయ హవల్దార సాత్తోర్ దేవారి సికున పాట్లాల్ కమ్మెర్ మంతోర్. హా !హా! "వోన లహ్మా తెన్వాక ఇచోచర్ రెస్చెడ్ బోస్చెడ్ డెహడనగ నన్న పాతడ్ దిప్పే సాజ్ఞ మత్తోన్ పిర్ జాడతున్ హా! నాకున డటాయి కీంతిటూ పాతడ్ దీప్వనగ సాంజి మత్తోన్. వాక నన్న అరమ్మె మీవ లహ్మాతెన్ వాక హా!" వోర్ మలిన సాత్తోర్. భోరు హవల్ దారల్ హా! "సిల్లే బెర్రే వోర్ మేర్ మూర్ తుంగ్సికున్ వానుర బెర్రే డెహడంగ్ ముహడంగ్ ఆసి మత్తోర్ వోర్ పాతడ్ దిప్పే సాంజి మత్తోర్ పిర్ జాడత్ లాసి పిర్ తరై మర్ల మేర్ మూర్ తుంగ్సికున్ మర్ ఆరమ్మె వాంతోర్ బెర్రే." మర్ మేర్ మూర్ తుంగోర్. మర్ ఇమ్మచున నాలుంగ్ భుక్కుంగ్ జేవి కీంతోర్ మంగ్ జొక్కె వాంతోర్.

రామ్! రామ్! పాటల్ బేకె సాంజి రా దేవారి సిన్నెతల్ పాట్లాల్ ఇంతోర్. హో పాట్లా సిన్నె పెన్క్క తుంగోన్ నన్న పిర్ వాయ్ముడ్ సిల్లే నాకున పాల్తో కీత. అని నాట్లార్ తే నాకున సూజార పాయ్మె ఖీండి బెమే నగ తెయార్ ఆతేర్. తాన్ లాసి నన్న "పాతడ్ దిప్పే సాంజి పాటూ పిర్ జాద తార్నేన్" ఇంజెక్ ఇత్తోర్. అని సాత్తోన్ సాంజి కున నర్క్ పడింగ్ మత్తోన్ హక్కెనే మంగ్ బస్కె వాయర్ రా పిర్ దేవారి, అర్రే "పిర్ 12 అని 1 బజ్జె మీవంగ్ బతల్ అందుంగ్ తే సుద్రి కిసి ఇరటూ మీవంగ్ వడ్వులిక్ ముడ్వులిక్-మత్తుకే అపెకున వేసాట్ రొహుక్ రఘ్వంగ్ అని మీవేర్ మరి మియాడ బేకెన పట్టు మాయ సియ్యుట్ అవ్వన కోరతల్ మరి మియాడ సమ్మ మానల్ ఆయు ఆతల్ పిర్ వాయ్వాల్ మంత" దేవారి పెహంతోర్ బస్కె కిసి దేవారి అస్కె మర్ల మంగ్ కెంట్ తేర్ సమ్మిర చపాటింగ్ పాశేర్. దేవారి బేన ఆతరా పాతడ్ దిప్పే సాంజి బెర్రే పిర్ తరై హర్షే మావ గల్లి ఆతరా వోన్కున సూజార పాకల్ ఇహిన్ వడ్కుతేర్. పల్లిక్ మర 12 అని 1 బజ్జె అస్కెకే తే పిర్ వాత సమ్మిర బెరెంకీ మస్త ఆత బేన ఆత వోన్కున వహొ వాకి సితేర్. అస్కె మల్ మాల్ టాల్ మక్కుంగ్ డొక్కుంగ్ సమ్మ భాడింగ్, సామంగ్, పెసెల్క్, పుడ్చుంగ్ సమ్మ అస్కె జొన్నుంగ్, కాపున్క్ చొకొల్ పంటత ఆత. అస్కె కరల్ దేవారి రా! ఇమ్మదారల్ సాంజికున కరలెన పిర్ తత్తోర్ ఇంజి కున వోన్కున వని కితేర్.

